

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರದ ದಂಡಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಗಿರಿಯಾರ ಹಳ್ಳಿ, ಬಿಂಡಹಳ್ಳಿ, ಮಲ್ಲಗೆರೆ, ಅಂತನಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಸ್ಥಿರ ತಯಾರಾಗಿದ್ದು ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಉದಾ ಸಿನವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಅಲ್ಲಿ 21 ಸ್ಥಳಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಆಬ್‌ಸರ್ವೇಷನ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ.—ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಫೈನಲೈಸ್ ಆಗಿ ಸರ್ವೇ ಆಗಿ, ರೆಡಿಯಾಗಿದ್ದು ಹಣಕಾಸಿನ ಅಭಾವದಿಂದ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಪೆಡ್ಲಾರ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಹಣಕಾಸು ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಅದು ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸೂಚನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೇಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ವಾಟರ್ ಬೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಘ್ವ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಾರ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸ್ಥಿರ ಪಾನ್ ಮಾಡಿ, ದುಡ್ಡನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಇವು ಯಾವುದೂ ಮಂಜೂರಾಗಿಲ್ಲ, ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಆಗಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಕೆಲವು ಆಬ್‌ಸರ್ವೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ. ಆರ್. ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕೊನೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಅದರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

Payment of Land Rent by the Tenants of North Kanara District

103. **Sri D. S. NADKARNI.** (Ankola).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) whether they are aware that most of the ryots in North Kanara are tenants ;

(b) whether they are aware that they had to give only fifty paise rent per guntas according to the then existing Act in force before Reorganisation of States ;

(c) whether it is a fact that ryots have to give five times the rent in excess of what they were giving previously according to the present State Tenancy Act ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) It is not correct to say that it was exactly fifty paise per gunta. The minimum limit of rent was double the assessment and the maximum limit was five times the assessment or Rs. 20 per acre. If the minimum limit alone exceeds Rs. 20 per acre, the rent would have been more than Rs. 20. Apart from this, the ryots had to give

(SRI H. V. KOUJALGI)

land revenue and the other items of Government also. The total of all these was subjected to a maximum of one-sixth of the total yield.

(c) Since the rate of rent is assessed at the rate of one-fourth or one-fifth of the total yield of land as per the existing Act, it cannot be said that the present rate is exactly so many times the previous rate. If the rate of rent had been fixed originally by mutual agreement, there is no scope for increasing it.

Sri M. M. JALISATGI.—The maximum rent fixed under the Bombay Tenancy and Agricultural Lands Act was Rs. 20 plus the assessment. Is it not a fact that the assessment per acre of paddy land is not more than Rs. 8 in North Kanara District? It used to work out not more than Rs. 28 per acre. Now, is it not a fact that under the Mysore Land Reforms Act the rent payable is Rs. 150 to Rs. 200?

Sri H. V. KOUJALGI.—It is not correct to say that Sir. So far as the Bombay Act is concerned, it has varied from time to time. Under the old Act it was one-sixth of the gross produce plus the assessment. One-sixth of the gross value may be Rs. 100, Rs. 200 or Rs. 300. Subsequently it has been changed to 2 to 5 times the assessment, in any case not exceeding Rs. 20 per acre. In addition to that, they had to pay land revenue and other cesses. But in this particular case, under the Mysore Act, he has to pay $1/4$ to $1/5$ the gross produce and the liability to pay land revenue is on the land lord. It depends upon the value of the crop. The crop may be valued at Rs. 20 Rs. 100 or Rs. 300.

ಶ್ರೀ ಕೆ ಪ್ರಭಾಕರ್.—‘ಎ’ ಭಾಗಕ್ಕೆ ‘ಎಸ್’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಟ್ ಆಫ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಎಷ್ಟು ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. V. KOUJALGI.—So far as North Kanara District is concerned, about 55 per cent of the land owned is under the occupation of the tenants. Roughly, out of a total acreage of 3,42,621, 1,89,000 acres are under the occupation of the tenants.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 55 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬಡವರು ಗಣಿಧಾರಣಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಬೊಂದಾಯಿ ಚೀನ್ನಿ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Sri H. V. KOUJALGI.—Under the present Act, uniform rent has been fixed throughout the State.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ರ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 8ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನ ಗ್ರಾನ್ಡ್ ಪ್ರಾಡ್ಯೂಸ್ ಏನು ಅಂತ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ರೆಂಟ್ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ? ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಕಾರಣ ದಿಂದ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು?

Sri H. V. KOUJALGI.—Even in North Kanara District, section 8 is applicable and every five years. The Tahsildar will have to fix the rent and according to that, it will be fixed at $1/4$ or $1/5$.

Sri D. S. NADKARNI.—What is the maximum assessment per acre of paddy land in North Kanara District?

Sri H. V. KOUJALGI.—That is not available with me.

Restoration of Lands to Harijans

110. Smt. NAGAMMA (Kalmala).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) whether it is not a fact that some Harijan members are cultivating the waste land of Government from about 10 to 15 years ;

(b) whether it is a fact that the said Harijan members have been expropriated and the said lands have been handed over to forest department ;

(c) whether they are aware that much injustice has been caused to Harijan members by this ;

(d) whether they would take action to see that the said lands are restored to the respective persons who were cultivating the same ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(a) Yes. In some districts only.

(b) No.

(c) This does not arise in view of reply to clause (b).

(d) Amendment to section 94 of Mysore Land Revenue Act is awaited.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ.—ಸರ್ಕಾರಿ ಫಡ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸುಮಾರು 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಕೆಲವು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವಂಥ ಜಮೀನು ಕಬ್ಬಿ ಇದ್ದುದು ಬರೆ. ಅದನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ.—ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿರುವುದು ನಿಜವೇ ? ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—‘ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ’ ಎಂದು (ಎ) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಬಡವರಾದವರು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹೊಡೆದಾಡಿ ಆವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?